

Wpływ nowych przepisów UE o ochronie danych osobowych na prawo polskie – zakres koniecznych zmian

Piotr Drobek

Zastępca Dyrektora Departamentu Edukacji Społecznej
i Współpracy Międzynarodowej, Biuro GIODO
Wydział Prawa i Administracji, UKSW

PODSTAWA DO OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH W OBECNYM PRAWIE UE

Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

Decyzja ramowa 2008/977/WSiSW Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60.

Art. 16 TFUE

1. Każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, określają zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania prawa Unii, a także zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

Zasady przyjęte na podstawie niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla zasad szczególnych przewidzianych w artykule 39 Traktatu o Unii Europejskiej.

REFORMA RAM PRAWNYCH OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH W UE

**Projekt rozporządzenia
Parlamentu Europejskiego i Rady
w sprawie ochrony osób fizycznych w
zakresie przetwarzania danych osobowych
i swobodnego przepływu tych danych**

COM(2012) 11 z 25 stycznia 2012 r.

REFORMA RAM PRAWNYCH OCHRONY DANYCH OSOBY W UE

Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy w celu zapobiegania, dochodzenia, wykrywania lub ścigania przestępstw lub wykonywania kar i swobodnego przepływu tych danych COM(2012) 10 z 25 stycznia 2012 r.

PROCES LEGISLACYJNY

- **Zwykła procedura ustawodawcza z art. 294 (d. art. 251) TFUE;**
- **Projekt był przedmiotem równoległych prac w Parlamencie i Radzie UE;**
- **Przyjęte przez obie instytucje teksty były różne – procedura trilogu (negocjacji między PE, RUE i KE);**
- **Przyjęcie tekstu – 2 lata vacatio legis na niezbędne dostosowanie krajowych przepisów;**

PRZEBIEG PRAC LEGISLACYJNYCH

Grudzień 2015 r. osiągnięcie porozumienia
politycznego w sprawie tekstu projektu
rozporządzenia i dyrektywy

Formalne przyjęcie obu aktów prawnych wiosna
2016 r.

Rozporządzenie jako akt prawny

Art. 288 TFUE (Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej):

- Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.
- Wiele kwestii regulowanych w przepisach krajowych. (możliwy obowiązek notyfikacji UE)

ZAKRES MATERIALNY

- **Rozporządzenie ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych**

ZAKRES MATERIALNY

- rozporządzenie nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych:
- a) w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa Unii;
- c) przez państwa członkowskie w ramach wykonywania działań wchodzących w zakres tytułu V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej;
- d) przez osobę fizyczną w trakcie czynności o czysto osobistym lub domowym charakterze;

ZAKRES MATERIALNY

- rozporządzenie nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych:
- e) przez właściwe organy do zapobiegania przestępstwom, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, ich wykrywania lub ścigania, wykonywania kar kryminalnych, w tym do ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom.

ZAKRES TERYTORIALNY

- rozporządzenie ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w kontekście działalności prowadzonej (establishment) przez administratora lub podmiotu przetwarzającego w Unii, niezależnie od tego, czy przetwarzanie odbywa się w Unii.

ZAKRES TERYTORIALNY

- rozporządzenie ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych podmiotów danych przebywających w Unii przez administratora lub podmiot przetwarzający niemających siedziby w Unii, jeżeli czynności przetwarzania wiążą się z:
 - a) oferowaniem towarów lub usług takim podmiotom danych w Unii – niezależnie od tego, czy wymaga się od tych podmiotów płatności; lub
 - b) monitorowaniem ich zachowania, o ile do zachowania tego dochodzi w Unii Europejskiej.

ZAKRES TERYTORIALNY

- Rozporządzenie ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez administratora niemającego siedziby w Unii, ale mającego siedzibę w miejscu, w którym na mocy prawa międzynarodowego publicznego ma zastosowanie prawo krajowe państwa członkowskiego.

WYBRANE ZAGADNIENIA

- Zakres szczególnych kategorii danych
- Zgoda osoby
- Zasada celowości
- Prawo do bycia zapomnianym
- Prawo do przenoszalności danych
- Profilowanie
- Zapewnienie ochrony danych na etapie projektowania
- Domyślna ochrona danych
- Ocena wpływu na ochronę danych
- Inspektor ochrony danych
- Zasady przekazywania danych do państw trzecich
- Status i kompetencje organów nadzorczych i mechanizm One stop shop
- Właściwość i jurysdykcja sądów
- Administracyjne kary finansowe

DALSZE REGULACJE

- **Ustawodawstwo krajowe**
- **Akty wykonawcze i delegowane wydawane przez Komisję Europejską**
- **Wytyczne wydawane przez Radę Ochrony Danych Osobowych**
- **Wytyczne wydawane przez krajowe organy nadzorcze**

ODWOŁANIA DO USTAWODAWSTWA KRAJOWEGO

ZGODNOŚĆ PRZETWARZANIA Z PRAWEM

- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
- e) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi;

ZGODNOŚĆ PRZETWARZANIA Z PRAWEM

Państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić bardziej szczegółowe przepisy, aby dostosować stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych służącego wypełnieniu art. 6 ust. 1 lit. c) i e); w tym celu mogą dokładniej określić szczegółowe wymogi przetwarzania i inne środki w celu zapewnienia zgodności przetwarzania z prawem i jego rzetelności, także w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem przewidzianych w rozdziale IX

ZGODNOŚĆ PRZETWARZANIA Z PRAWEM

Podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit.

c) i e), musi być określona:

a) prawem Unii; lub

b) prawem państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

ZGODNOŚĆ PRZETWARZANIA Z PRAWEM

W podstawie prawnej określony zostaje cel przetwarzania lub, jeżeli chodzi o przetwarzanie, o którym mowa w ust. 1 lit. e) – jest ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące zastosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, m.in. ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania danych przez administratora, rodzaj danych podlegających przetwarzaniu, zainteresowane podmioty danych, podmioty, którym można ujawnić dane, cele, w których można je ujawnić, celowość, okresy przechowywania oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą spełniać cel, którym jest interes publiczny, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, uzasadnionego celu.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY DOTYCZĄCE SZCZEGÓLNYCH SYTUACJI ZWIĄZANYCH Z PRZETWARZANIEM DANYCH

- **Artykuł 85 Przetwarzanie danych osobowych a wolność wypowiedzi i informacji**
- **Artykuł 86 Przetwarzanie danych osobowych a publiczny dostęp do dokumentów urzędowych**
- **Artykuł 87 Przetwarzanie krajowego numeru identyfikacyjnego**
- **Artykuł 88 Przetwarzanie w kontekście zatrudnienia**
- **Artykuł 89 Gwarancje i odstępstwa mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych i historycznych lub do celów statystycznych**
- **Artykuł 90 Obowiązek zachowania tajemnicy**
- **Artykuł 91 Istniejące zasady ochrony danych obowiązujące kościoły i związki wyznaniowe**

ARTYKUŁ 23

OGRANICZENIA

- Prawo Unii lub prawo krajowe, któremu podlegają administrator danych lub podmiot przetwarzający, może aktem ustawodawczym ograniczyć zakres obowiązków i praw przewidzianych w art. 12–22 i w art. 34, a także w art. 5 – o ile jego przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 12–22 – jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym:
 - a) bezpieczeństwu narodowemu;
 - b) obronie;
 - c) bezpieczeństwu publicznemu;
 - d) zapobieganiu przestępczości, prowadzeniu postępowań przygotowawczych, wykrywaniu i ściganiu czynów zabronionych i wykonywaniu kar, w tym ochronie przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu takim zagrożeniom;

ARTYKUŁ 23

OGRANICZENIA

- e) innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu;
- f) ochronie niezależności sądów i postępowania sądowego;
- g) zapobieganiu naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, prowadzeniu postępowań w takich sprawach, ich wykrywaniu oraz ściganiu;
- h) funkcjom kontrolnym, inspekcyjnym lub regulacyjnym związanym, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. a), b), c), d), e) i g);
- i) ochronie osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób;
- j) egzekucji roszczeń cywilnoprawnych.

ARTYKUŁ 23

OGRANICZENIA

- W szczególności akt ustawodawczy, o którym mowa w ust. 1, musi zawierać szczegółowe przepisy przynajmniej – w stosownym przypadku – o:
 - a) celach przetwarzania lub kategorii przetwarzania;
 - b) kategoriach danych osobowych;
 - c) zakresie wprowadzonych ograniczeń;
 - d) gwarancjach zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu;
 - e) określeniu administratora lub kategorii administratorów;
 - f) okresach przechowywania oraz mających zastosowanie środkach zabezpieczających z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania;
 - g) zagrożeniach dla praw i wolności osoby, której dane dotyczą; oraz
 - h) prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach, o ile nie narusza to celu ograniczenia.

ARTYKUŁ 8 WARUNKI UDZIELENIA ZGODY PRZEZ DZIECKO W ZWIĄZKU Z USŁUGAMI SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

1. Jeżeli zastosowanie ma art. 6 ust. 1 lit. a), w przypadku usług społeczeństwa informacyjnego oferowanych bezpośrednio dziecku, przetwarzanie danych osobowych dziecka w wieku poniżej 16 lat – lub jeśli tak przewiduje prawo krajowe, przy zastosowaniu niższej granicy wiekowej, ale nie niższej niż 13 lat – jest zgodne z prawem wyłącznie wtedy, gdy – i w takim zakresie, w jakim – zgody udzieliła lub zaaprobowwała ją osoba sprawująca władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ